

Akademický rok 2021/2022

Diplomová práce – posudek vedoucího

Jméno a příjmení studenta: *BcA. Polina Davydenko*

Název práce: *Kutilka*

Slovní hodnocení:

Práci Poliny Davydenko jsem měla možnost sledovat v rámci závěrečných prezentací v Ateliéru fotografie. Dva semestry jsme se také setkávaly v Ateliéru environmentu, kdy jsem se přesvědčila o tom, že je autorkou, která na sebe a na svou práci klade vysoké nároky. Je důsledná a koncentrovaná, a to i v situacích extrémních zvrátů, které poslední roky prožíváme.

I když může předložený projekt, jehož formát autorka charakterizuje jako „video esej“, působit jako reakce na v současnosti výrazně prožívanou uprchlickou vlnu, týká se především Polininy obecnější osobní zkušenosti s ekonomickou migrací. Pro reflexi subjektivních pocitů v souvislosti s přistěhovalectvím si vybrala žánr personifikace zvířete, hmyzu, který sám o sobě otevírá škálu asociací a paralel v novodobé i historické literatuře.

Namísto masy hmyzu zobrazuje jednu bezejmennou včelu Kutilku, která v podání autorky žije (jako mnoho dalších) ve stereotypu určeném sociopolitickými okolnostmi. V poměrně krátkém čase se zde proplétá životní linka specifického druhu včely s příběhem ekonomické migrantky, která je v rámci liberální tolerance většinou společnosti neviditelná.¹ Což je možná příbuzné tomu, když je péče o přistěhovalce zneužívána k budování vlastního empatického obrazu.² Polinina Kutilka není smutná ani

¹ Slavoj Žižek v knize *Násilí* v souvislosti s dnešní migrační politikou mimo jiné uvádí: „*Současná liberální tolerance vůči druhým, respekt a otevřenost k jinakosti jsou vyvažovány nutkavým strachem z obtěžování (harassment). Druhý mi nevadí, pokud mě jeho přítomnost neobtěžuje, pokud tento druhý není ve skutečnosti ode mě odlišný. (...) Má povinnost být tolerantní vůči Druhému fakticky znamená, že bych se s ním neměl příliš sbližovat a narušovat jeho osobní prostor. (...) V pozdně kapitalistické společnosti tak jako základní lidské právo postupně vyvstává právo nebýt obtěžován neboli právo udržovat si bezpečnou vzdálenost od ostatních.*“ Slavoj Žižek, *Násilí*, Praha: Rybka publishers, 2013, str. 43.

² „*Postpolitická biopolitika má rovněž dva aspekty, jež nutně přináležejí do dvou protilehlých ideologických prostorů: do prostoru redukce lidí na jejich ‚holý život na homo sacer‘ (tzv. svatou bytost, jež je předmětem vědění a uchopení ze strany expertů, ale je zbavena veškerých základních práv, jako vězni v Guantánamu nebo oběti holocaustu), a do prostoru úcty ke zranitelnému Druhému, dovedené do extrému postojem narcistické subjektivity, jež zakouší já jako zranitelné, nepřetržitě ohrožované množstvím potencionálních ‚obtěžování‘.*“ Ibid.

veselá, plní svůj úkol, misi. Autorka nemá potřebu soudit, moralizovat, ani nabízet jednoznačný klíč ke čtení. Poselství videa se komíhá podobně jako horizont moře, nad nímž kutilka prolétá.

Důsledně komponované poetické obrazy doprovází dokumentaristicky pojaté vyprávění, prolnuté velmi sugestivní hudbou a na závěr i rapovou skladbou, která působí ve smyslu šlágru, který si chceme poslechnout znovu a znovu. „*One can fly while the other have to run. Thought the forest or the water. The other one.*“

Na videu si cením prostupování všech složek (reálná scéna, rekvizity, kostýmy, animace, vyprávění, hudba, rap). Polina zde pracuje s náznaky, nedořečeností, tajemností. Precizní je rytmus, střihy, blackout. V podstatě všechny roviny autorka pojala sama, i když ve spolupráci s dalšími osobnostmi. Jistá performativnost byla dána nejen omezeným rozpočtem, ale především autobiografickým rozměrem práce. Jak píše v dokumentaci, začala výrobou kukly (technikou papírmaše), která je velká tak, aby se do ní vlezla dospělá osoba. Vybavuji si, že na počátku chtěla v kukle také nějaký čas trávit, což minimálně s kamerou nakonec podniknout musela. Proto si myslím, že důležitým aspektem byla jednak touha něco prožít, v inspiraci životem Kutilky, jednak něco vyzkoušet a naučit se, jako třeba 3D animace.

Ve výsledku mně vlastně připadá na místě, že je video instalované v kontextu svých kulis. I když jsem zpočátku hájila spíše verzi prezentace videa bez rekvizit.

Otázky k rozpravě: Jsou všechny složky prezentace rovnocenné, nebo lze prostředí vnímat spíš okrajově?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

Doc. MgA. Barbora Klímová, ArtD.

Datum: 14. 8. 2022